

Państwowy Zespół Szkół Muzycznych im. Artura Rubinsteina w Bydgoszczy

ul. Szwalbego 1, 85-080 Bydgoszcz

Program wychowawczo- profilaktyczny

w roku szkolnym 2022/23

Spis treści

Literatura przedmiotu	3
I. PODSTAWY OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO	5
1. Preambuła	5
2. Podstawy prawne.....	6
3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego	8
4. Misja i wizja Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych w Bydgoszczy	9
5. Sylwetka absolwenta szkoły	10
6. Wartości ważne dla społeczności szkoły	12
7. Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych	13
8. Ogólne założenia programu wychowawczo- profilaktycznego.....	14
9. Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo – profilaktycznego	14
II. PLAN WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY NA ROK SZKOLNY 2022/ 2023	15
1. Wnioski z ewaluacji programu z roku szkolnego 2021/2022	15
2. Rekomendacje profilaktyczno- wychowawcze CEA na rok szkolny 2022/ 2023.....	15
3. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły	15
4. Wynikające z dokonanej diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo- profilaktycznego na rok szkolny 2022/2023.....	16
5. Harmonogram zadań do realizacji w roku szkolnym 2022/2023	18
6. Plan ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego do wykonania pod koniec roku szkolnego 2022/23	25

Literatura przedmiotu

1. *Bezpieczna szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów.* Warszawa 2020, MEN,
2. Bissinger-Ćwierz U., *Raport. Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie Artystycznym w roku szkolnym 2012/2013.* Lublin 2013, CEA,
3. Bissinger-Ćwierz U., *Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie Artystycznym. Wybrane zagadnienia z raportu CEA. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 2,* Warszawa 2014,
4. Bissinger-Ćwierz U., *Profilaktyka uzależnień w szkolnictwie Artystycznym — podsumowanie ogólnopolskiego projektu CEA. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3,* Warszawa 2015,
5. Bissinger-Ćwierz U., *Psychopedagogiczne metody pracy z uczniem najmłodszym oraz uczniem ryzyka dysleksji w szkole muzycznej. Poradnik dla nauczycieli klas instrumentalnych zawierający ponad 50 ćwiczeń i zabaw wspomagających grę na instrumencie.* Warszawa 2016, CEA
6. Bissinger-Ćwierz U., Nogaj A. A. (red.) *Strategie radzenia sobie z treścią w kształceniu muzycznym oraz w zawodzie muzyka.* Warszawa 2018, Difin,
7. Bissinger-Ćwierz U., *Metody aktywizujące w szkolnej i pozaszkolnej edukacji muzycznej.* Warszawa 2019, Difin,
8. Czabała Cz., Kluczyńska S.,(red.), *Poradnictwo psychologiczne,* Warszawa 2015, PWN
9. Gaś Z., *Profilaktyka w szkole.* Warszawa 2006, WSiP.
10. Krygier M., Wojtanowska-Janusz B., *Raport: Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów ogólnokształcących szkół i burs Artystycznych.* Lublin 2013, CEA,
11. Macander D., *Metody i sposoby prowadzenia diagnozy w szkole i placówce oświatowej*
12. M. Konopczyński, J. Borowik i in., *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej.* Warszawa 2017, ORE,
13. Nogaj A. A., *Psychologiczne kompetencje nauczycieli w świetle wybranych trudności uczniów szkół muzycznych.* W: L. Kataryńczuk-Mania, G. Mania (red.) *Konteksty kultury, konteksty edukacji wielkowsymiarowość kształcenia artystycznego i upowszechniania kultury.* Kraków — Skarbona 2019, Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów,
14. Nogaj A. A., *Korzyści wynikające z kształcenia muzycznego. Zeszyty Psychologiczno Pedagogiczne Centrum Edukacji Artystycznej , 2017, 4(I),*
15. Nogaj A. A., *Wsparcie pedagogiczne w edukacji muzycznej. Psychologia Wychowawcza, 2014, 47(5),*
16. Porzak R.(red.), *Profilaktyka w szkole. Stan i rekomendacje dla systemu oddziaływań profilaktycznych w szkole.* Lublin 2019. Fundacja „Masz Szansę”,

17. Sokołowska E., *Model monitoring-interwencja-profilaktyka-promocja w pracy z uczniem zdolnym*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 1, Warszawa 2013,
18. Śmieszchalska I., Profilaktyka dolegliwości wynikających ze specyfiki gry na instrumentach rzuconych — nowe wyzwanie dla nauczycieli. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015,
19. Trempała J., (red.), *Psychologia rozwoju człowieka*, Warszawa 2017, PWN
20. Wieczorek M., *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki*. ORE, Warszawa 2018,
21. Wojtanowska-Janusz B., Realizacja programów wychowawczych na przykładzie szkół muzycznych bez pionu ogólnokształcącego w regionie lubelskim. Zeszyty Psychologiczno- Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015,
22. Wojtanowska-Janusz B., Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności psychicznej uczniów szkół muzycznych. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 4, Warszawa 2017,
23. Wojtaszek A., Profilaktyka i higiena głosu w muzycznej edukacji dzieci i młodzieży. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015,

I. PODSTAWY OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

1. Preambuła

Głównym celem programu wychowawczo – profilaktycznego jest stworzenie warunków i możliwości, do wszechstronnego rozwoju każdego ucznia tzn. rozwoju w sferze psychicznej, społecznej, umysłowej i fizycznej oraz artystycznej. W PZSM im. A. Rubinsteina stawiamy na rozwój każdego ucznia we wszystkich sferach i obszarach. Wspieranie ucznia odbywa się to poprzez edukację, czyli nabywanie wiedzy, orientację w świecie wartości, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, rozwijanie umiejętności funkcjonowania w świecie społecznym oraz rozwijania zdolności samopoznania i kierowanie własnym rozwojem.

Nauczanie i wychowanie za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Praca wychowawcza szkoły skierowana jest na realizację misji i wizji szkoły w oparciu o sylwetkę absolwenta, promowanie i kultywowanie tradycji narodowych i rodzinnych.

Program wychowawczo- profilaktyczny został opracowany przez przedstawicieli wychowawców, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego, psychologa i pedagoga szkolnego.

2. Podstawy prawne

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483).
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r., nr 120, poz. 526).
- 3) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59 z późn.
- 4) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., nr 95, poz. 425 z późn. zm.).
- 5) Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1982 r., nr 3, poz. 19 z późn. zm.).
- 6) Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1995, nr 10, poz. 55 z późn. zm.).
- 7) Ustawa z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982, nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
- 8) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
- 9) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005, nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- 10) Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994, nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
- 11) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017—2022* (Dz.U. 2017, poz. 458).
- 12) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie Zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomani (Dz.U. z 2015 r., poz. 1249 z późn. zm.)
- 13) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1637 z późn. zm.).
- 14) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach Artystycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1247 z późn. zm.).
- 15) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki w szkołach Artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 2058).
- 16) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 t., poz. 1591 z późn. zm.).
- 17) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578 z późn. zm.).
- 18) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2011 r., poz. 1743).
- 19) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek

Artystycznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1646).

- 20) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003, nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
- 21) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. 2016, poz. 1375).
- 22) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).
- 23) Statut Szkoły PZSM im. A. Rubinsteina w Bydgoszczy
- 24) Wytoczne MEN i S, GIS obowiązujące w okresie obowiązywania pandemii Covid -19
- 25) Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli

3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego

Historia Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych im. Artura Rubinsteina łączy się z powstaniem, kształtowaniem i rozwojem życia muzycznego w Bydgoszczy. Niedługo będzie obchodzić 100- lecie działalności. Dzięki staraniom osób, które Szkołą kierowały i kierują do dziś jest ona jednym z najaktywniejszych ośrodków oddziałujących na życie kulturalne regionu. Działalność artystyczna Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych w Bydgoszczy to koncerty symfoniczne, kameralne, spotkania z wybitnymi mistrzami i wirtuozami, wykłady i spotkania prowadzone przez znakomitych profesorów i wykładowców Akademii Muzycznych ze znanych ośrodków Polski oraz świata.

Niezwykle ważną rolę w działalności artystycznej Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych zajmuje Międzynarodowy Konkurs Młodych Pianistów „Arthur Rubinstein in memoriam”, który wielki prestiż i światowy rozgłos zawdzięcza nie tylko sławie wielkiego Artura Rubinsteina, ale przede wszystkim młodym pianistom, którzy – podążając śladami wielkiego mistrza – właśnie w Bydgoszczy rozpoczynają swoje wielkie artystyczne kariery. Niewątpliwym sukcesem był udział niezwykle utalentowanego ucznia Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia w Bydgoszczy, 16-letniego Rafała Blechacza, który w V Międzynarodowym Konkursie Młodych Pianistów w 2002 roku zdobył II nagrodę. Rosyjska pianistka, Yulianna Avdeeva otrzymała wówczas I nagrodę. Dziś oboje są zwycięzcami kolejnych edycji (XV i XVI) Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

Szkoła obecnie nosi nazwę: Państwowy Zespół Szkół Muzycznych im. Artura Rubinsteina w Bydgoszczy. Mieści się w dwóch budynkach: przy ul. Andrzeja Szwalbego 1 i Gdańskiej 71a w Bydgoszczy. Organem prowadzącym szkołę jest Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Nadzór pedagogiczny nad szkołą sprawuje Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu poprzez Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie.

Szkoła kształci uczniów na dwóch poziomach:

- a) I stopnia w specjalności Instrumentalnej w sekcjach klawiszowej, smyczkowej i dętej
- b) II stopnia na Wydziale Instrumentalnym, Wydziale Wokalnym i Wydziale Rytmiki

W skład Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych im. A. Rubinsteina w Bydgoszczy wchodzi:

- Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia
- Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia
- Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia,

Ukończenie OSM lub PSM II stopnia daje średnie wykształcenie muzyczne po zdaniu egzaminu dyplomowego oraz możliwość dalszego kształcenia w akademiach muzycznych lub innych w Polsce i za granicą.

Uzyskanie dyplomu szkoły muzycznej poprzedzone jest wykonaniem recitalu dyplomowego, a w przypadku rytmiki – kompozycji przestrzenno-ruchowej, improwizacji fortepianowej oraz prowadzeniem lekcji.

Szkoła kształci uczniów na:

- Instrumentach klawiszowych - fortepian, organy, akordeon, klawesyn
- Instrumentach dętych - flet, obój, klarnet, saksofon, fagot, trąbka, waltornia, puzon, tuba
- Instrumentach perkusyjnych
- Instrumentach smyczkowych - skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas
- Na gitarze i na harfie
- Wydziale wokalnym
- Wydziale rytmiki

4. Misja i wizja Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych w Bydgoszczy

Wykształcenie w naszej szkole to okno do świata wyższych wartości. Jesteśmy szkołą:

- Gwarantującą wszechstronny rozwój zdolności i talentu
- Kształcącą uczniów na poziomie ogólnopolskim szkół muzycznych I i II stopnia
- Realizującą w pełnym wymiarze program szkoły ogólnokształcącej
- Bardzo dobrze przygotowującą do studiów muzycznych i pracy artystycznej
- Szanującą tradycje kultury narodowej, otwartą na współpracę w środowisku lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym
- Promującą wartości gwarantujące poszanowanie praw człowieka i dziecka
- Stwarzającą odpowiedni klimat dla pełnej współpracy z rodzicami i instytucjami, szczególnie Artystycznymi w kraju i za granicą
- Zapewniającą uczniom współpracę z najlepszymi artystami
- Przygotowującą do samodzielnego, dorosłego życia w poczuciu odpowiedzialności i sukcesu

- Promującą dorobek uczniów, pedagogów i absolwentów Szkoły

Ogólnie sformułowane zamierzenia służą nam jak busola wyznaczająca kierunek postępowania.

5. Sylwetka absolwenta szkoły

Absolwent OSM I st. i PSM I st.

- 1) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
- 2) przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
- 3) posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- 4) zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
- 5) wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;
- 6) rozwija pasję muzyczną przez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
- 7) publicznie prezentuje swoje dokonania;
- 8) podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;
- 9) czyta nuty ze zrozumieniem, potrafi wykonać a vista proste utwory muzyczne;
- 10) wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
- 11) świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
- 12) realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
- 13) ocenia jakość wykonywanych zadań;
- 14) pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy;
- 15) integruje się i współpracuje z członkami zespołu;
- 16) buduje relacje oparte na zaufaniu;
- 17) wykazuje się w działaniu aktywną postawą;
- 18) organizuje swoją indywidualną pracę;

- 19) systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- 20) wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
- 21) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 22) jest przygotowany do kontynuowania nauki;
- 23) potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą;

Absolwent OSM II s. i PSM II st.

- 1) szanuje dziedzictwo kulturowe własnego i innych narodów;
- 2) przestrzega zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych aktów prawnych związanych z ochroną dóbr kultury;
- 3) zna historię dziedziny artystycznej, w obszarze której działa;
- 4) posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w dziedzinie artystycznej, którą reprezentuje;
- 5) zna związki między swoją i innymi dziedzinami sztuki;
- 6) aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym;
- 7) prezentuje swoje dokonania;
- 8) kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
- 9) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
- 10) realizuje indywidualnie i zespołowo zadania i projekty artystyczne w zakresie wyuczonej specjalności;
- 11) pracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań, biorąc odpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy;
- 12) nawiązuje kontakty i współpracuje z muzykami zespołu;
- 13) buduje relacje oparte na zaufaniu;
- 14) prezentuje aktywną postawę w działaniu;
- 15) potrafi organizować swoją pracę;
- 16) dba o bezpieczne i higieniczne warunki swojej pracy oraz o kondycję fizyczną i zdrowie;
- 17) konsekwentnie dąży do celu;
- 18) przewiduje skutki podejmowanych działań;

- 19) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem, w szczególności z tremą;
- 20) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 21) wyszukuje, dokonuje wyboru i oceny informacji zawartych w różnych tekstach kultury;
- 22) wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych do pogłębienia wiedzy i doskonalenia umiejętności;
- 23) jest przygotowany do kontynuowania nauki;
- 24) pracuje nad własnym rozwojem artystycznym i zawodowym;
- 25) potrafi świadomie określić swoje możliwości

6. Wartości ważne dla społeczności szkoły

Człowiek, by mógł się rozwijać, potrzebuje wartości. Nie można mówić o rozwoju bez zaspokajania potrzeb, czy bez dążenia do wytyczonych celów. Doświadczenie i związane z nim przeżycia stanowią integralną część rozwoju.

Dla społeczności szkolnej PZSM w Bydgoszczy, najważniejszymi wartościami są:

- Aktywność twórcza
- Sztuka muzyczna
- Przyjaźń
- Uczciwość
- Szczerość
- Poszanowanie godności
- Dobro
- Odpowiedzialność
- Sprawiedliwość
- Rodzina

- Szacunek
- Patriotyzm
- Rzetelność
- Pracowitość
- Życzliwość

7. Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych

Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych:

- Wspomaganie naturalnego rozwoju (zaspokajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń)
- Kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane (kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia kultury, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych)
- Profilaktyka zachowań ryzykownych (diagnozowanie zagrożeń, wyposażanie uczniów w wiedzę i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami, proponowanie alternatywnych sposobów funkcjonowania, ochrona przed bezpośrednimi niebezpieczeństwami)
- Korekcja deficytów i urazów (złych/niekonstruktywnych doświadczeń”) powstałych w toku wcześniejszego wychowania (diagnoza deficytów, konstruowanie sytuacji wychowawczej w taki sposób, by uczeń mógł zdobywać doświadczenia korygujące dotychczasowe urazy)
- Budowanie dobrej atmosfery zajęć
- Dbanie o poprawną komunikację interpersonalną
- Motywowanie
- Modelowanie ucznia poprzez własną postawę
- Posiadaniu wiedzy na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych ucznia

Powinności wychowawcze pracowników niepedagogicznych:

- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i pracownikom szkoły
- Dbanie o wizerunek szkoły poprzez własną postawę, kulturę osobistą
- Zapewnienie higieny pracy uczniom i pracownikom szkoły
- Dbanie o poprawną komunikację interpersonalną

8. Ogólne założenia programu wychowawczo- profilaktycznego

Program Wychowawczo – Profilaktyczny opiera się na potrzebach rozwojowych (wspieranie), potrzebach profilaktycznych (zapobieganie), potrzebach korekcyjnych (zmiany) oraz potrzebach „wyższych” (odnoszące się do wcześniej zidentyfikowanych wartości i postulowanych postaw, stanowiących zakotwiczenie programu wychowawczego). Ponadto oparty jest na hierarchii wartości przyjętych przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz Samorząd Uczniowski. Treści programu są spójne ze Statutem Szkoły oraz priorytetami CEA. Program wychowawczo – profilaktyczny jest dokumentem o charakterze długoterminowym. Tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania.

Program uwzględnia różne formy nauczania, w zależności od sytuacji np. epidemiologicznej tj. stacjonarne, hybrydowe oraz on-line. Założenia główne programu zostały oparte na diagnozie potrzeb wychowawczych i profilaktycznych poprzez badania ankietowe uczniów, obserwacje oraz wywiad przeprowadzony wśród wychowawców, nauczycieli oraz rodziców.

Cele wychowawcze w szkole realizowane są w obszarach rozwojowych ucznia: artystycznym, duchowym, psychicznym (poznawczym i emocjonalnym), oraz społecznym. Cele profilaktyczne natomiast osiąga się w następujących obszarach: fizycznym, profilaktyce zagrożeń, pomocy psychologicznej – pedagogicznej, pedagogizacji rodziców oraz rozwoju kompetencji psychologicznych i wychowawczych nauczycieli.

9. Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo – profilaktycznego

Program wychowawczo – profilaktyczny adresowany jest do uczniów Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych im. A. Rubinsteina w Bydgoszczy. Realizatorami programu są wszyscy uczniowie, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, teoretycznych, przedmiotu głównego, dyrekcja szkoły, rodzice, prelegenci, wykładowcy wyższych uczelni oraz pracownicy niepedagogiczni szkoły.

Program Wychowawczo- Profilaktyczny adresowany jest do uczniów PZSM im. A. Rubinsteina. Realizatorami są wszyscy nauczyciele, zarówno przedmiotów ogólnokształcących, ogólnomuzycznych, nauczyciele instrumentów, dyrekcja szkoły oraz pracownicy niepedagogiczni. Nieodłącznymi

realizatorami programu są również rodzice. Kształtują oni podstawy wychowania, pozytywnej motywacji do nauki, budują poczucie własnej wartości dziecka. Często, jako pierwsi widzą rodzące się dylematy i problemy. Są aktywnymi uczestnikami w procesie wychowawczym i dydaktycznym.

II. PLAN WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY NA ROK SZKOLNY 2022/ 2023

1. Wnioski z ewaluacji programu z roku szkolnego 2021/2022

Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego w roku szkolnym 2021/22 polegała na obserwacji uczniów, wywiadach z rodzicami i nauczycielami oraz ankiecie. Badano głównie poczucie bezpieczeństwa ucznia, samooceny, sposobów spędzania czasu, samopoczucia ucznia w klasie. Uczniowie podkreślili , że chcieliby aby szerzej poruszone jeszcze zostały zagadnienia dotyczące motywacji oraz emocji.

2. Rekomendacje profilaktyczno- wychowawcze CEA na rok szkolny 2022/ 2023

- 1) Opieka psychologiczno-pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych uczniów
- 2) Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, społecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin
- 3) Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb

3. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły

Na podstawie analizy dokumentów, wyników ankiet, obserwacji oraz wywiadów wyodrębniono następujące problemy i zagrożenia a bieżącym roku szkolnym:

- 1) Organizacja czasu pracy i nauki

- 2) Umiejętne korzystanie z urządzeń multimedialnych,
- 3) Motywacja
- 4) Radzenie sobie ze stresem/ tremą
- 5) Uzależnienie od nikotyny
- 6) Akceptacja w grupie rówieśniczej

4. Wynikające z dokonanej diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo- profilaktycznego na rok szkolny 2022/2023

Cele ogólne:

1. Tworzenie warunków do rozwoju artystycznego, rozwoju psychicznego (intelektualnego i emocjonalnego), fizycznego i zdrowotnego uczniów
2. Wdrażanie uczniów w świat wartości
3. Kształtowanie wśród uczniów postaw społecznych
4. Zapobieganie występowaniu zagrożeń
5. Realizowanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej przez nauczycieli
6. Wyposażanie rodziców w wiedzę i umiejętności dotyczącą prawidłowego rozwoju dziecka
7. Kształtowanie kompetencji psychologicznych i wychowawczych nauczycieli

Cele szczegółowe:

1. Uczeń rozwija swoje uzdolnienia muzyczne poprzez udział w koncertach, audycjach i konkursach muzycznych.
2. Uczeń zna fakty dotyczące dorobku kultury polskiej i ogólnoświatowej.
3. Uczeń jest aktywnym odbiorcą sztuki muzycznej.
4. Uczeń rozwija pasję muzykowania poprzez udział uroczystościach szkolnych i lokalnych.
5. Uczeń promuje szkołę poprzez udział w wydarzeniach lokalnych, krajowych i międzynarodowych.

6. Uczeń zna hierarchię wartości i świadomie kieruje się nią w życiu
7. Uczeń pielęgnuje tradycje rodzinne i religijne
8. Uczeń rozwija swoje zainteresowania ogólnokształcące poprzez udział w kołach zainteresowań i konkursach
9. Uczeń na zasady organizowania czasu nauki i odpoczynku oraz stosuje je na co dzień
10. Uczeń wie, jak radzić sobie z trudnymi emocjami.
11. Uczeń przestrzega zasad społecznych w relacjach między rówieśnikami
12. Uczeń czuje się zintegrowany z zespołem klasowym
13. Uczeń rozwija postawy prospołeczne poprzez udział w akcjach charytatywnych
14. Uczeń przestrzega zasad zdrowego trybu życia
15. Uczeń przestrzega zaleceń obowiązujących w czasie zagrożeń
16. Uczeń wie, jak prawidłowo korzystać z telefonów komórkowych
17. Uczeń wie, jak radzić sobie w stresie i sytuacjach trudnych.
18. Uczeń zna sposoby przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i stosuje je na co dzień
19. Uczeń wie, jakie zagrożenia pojawiają się w sytuacji stosowania środków odurzających oraz nikotyny i wie, jak skutecznie temu przeciwdziałać
20. Uczeń czuje się bezpieczny na terenie szkoły
21. Uczeń otrzymuje wystarczającą pomoc psychologiczno- pedagogiczną w zakresie swoich trudności
22. Nauczyciele i uczniowie wiedzą jak działać w sytuacji podejrzenia o przemoc domową, stosując procedurę Niebieska Karta
23. Rodzice są czynnymi uczestnikami procesu wychowawczego w szkole i chętnie współpracują z nauczycielami i wychowawcami.
24. Nauczyciele aktywnie uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez CEA i innych.

5. Harmonogram zadań do realizacji w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Data	Wydarzenie	Obszar / priorytet CEA	Osoba odpowiedzialna	Odbiorcy
1	Wrzesień	Rozpoczęcie Roku Szkolnego Pasowanie na Ucznia PZSM	Społeczny	Dyrekcja szkoły	uczniowie klasy 1a i 1b OSM I stopnia z Rodzicami , wychowawcy
2		Objazd naukowy Kraków - Oświęcim	Społeczny, artystyczny	Wychowawcy, zespół humanistyczny	Uczniowie klas IVa, IVb, V, VIa, VIb OSM II st
3		Spotkanie integracyjne klas I wykład, warsztaty ,	Społeczny, Pedagogizacja rodziców	Pedagog, psycholog, wychowawcy, nauczyciele świetlicy	Rodzice uczniów, Kierownicy Sekcji , nauczyciele instrumentu, wychowawcy
4		Msza Św. inaugurująca rok szkolny 2022/2023	Duchowy	Dyrekcja	Społeczność szkolna
5		Koncert Międzynarodowy organizowany przez Urząd Miasta i Fundację Adra - przedstawienie "Tango"	Artystyczny	Zespół humanistyczny	klasa V OSM II st.
6		Europejski Dzień Języków Obcych	Intelektualny	Zespół Języków Obcych	Uczniowie OSM I i II st.

7		Obchody Międzynarodowego Dnia Muzyki	Artystyczny	Sekcja teorii	Uczniowie klas 1-4 OSM I st
8		Poznajemy się- budowanie zespołów klasowych, warsztaty, wyjazdy integracyjne dla uczniów	Społeczny	Wychowawcy, pedagog , psycholog	Uczniowie klas IV OSM I st, kl. I, II OSM II st
9		Diagnoza sytuacji wychowawczo – profilaktycznej uczniów	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych 2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Zespół profilaktyczno – wychowawczy	Uczniowie OSM I i II st.
10		Umiejętności społeczne – spotkania integracyjne dla uczniów z Ukrainy	Psychiczny	Psycholog	Uczniowie z Ukrainy
11		Nie spalaj się. Warsztaty profilaktyczne	Zdrowie. 2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Psycholog	Uczniowie kl 8 OSM I st, wg potrzeb
12	Październik	Projekt plastyczno-muzyczno-literacki	Artystyczny	Zespół humanistyczny i sekcja teorii	Uczniowie OSM I i II st.
13		Czytanie z Mistrzem - Jakub Kornhauser "Poetą wanguardowym być!	Psychiczny	Zespół humanistyczny	Uczniowie OSM I i II st.
14		Prawykonanie "Symfonii Czasu" M. Gumieli. Dwuletni projekt MKiDN oraz NIMID - Koncert w Filharmonii Pomorskiej	Artystyczny 1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Dyrekcja	Członkowie Orkiestry Symfonicznej i Chórów PZSM
15		Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana ukraińskim uczniom w szkole artystycznej CEA – szkolenie on –line	Psychiczny 3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb	Dyrekcja	Nauczyciele

16	Październik	Warsztaty Wiolonczelowe - prof. T.Strahl	Artystyczny 1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Sekcja smyczkowa	Pedagodzy i uczniowie klas wiolonczeli
17		Konkurs Plastyczny "Jesienny pejzaż"	Artystyczny	Nauczyciele świetlicy	Uczniowie klas 1-3 OSM I st
18		Koncert muzyki zespołowej	Artystyczny	Nauczyciele fortepianu	uczniowie, nauczyciele, rodzice
19		Spotkanie z kompozytorem	Artystyczny	Zespół teorii muzyki	Uczniowie PSM I i II st.
20		"Faraon" na żywo. Pokaz zaćmienia Słońca przez teleskop Coronado (w ramach obchodów 175. rocznicy urodzin Bolesława Prusa)	Psychiczny	Zespół humanistyczny	Uczniowie OSM I i II st.
21		Warsztaty kompozytorskie - projekt MKiDN dla uczniów i nauczycieli - M.Gumiela	Artystyczny	Dyrekcja, Kierownicy Sekcji	Uczniowie OSM i PSM II stopnia
22		Każdy jest ważny. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , społecznych, przemocowych	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Uczniowie OSM I i II st.
23		Stawianie sobie celów. Motywacja	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Psycholog	Kl IV, 8, wg potrzeb
24	Listopad	Organizacja czasu pracy	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Pedagog	Kl II, VI, 8 , wg potrzeb
25		"Zaduszki muzyczno - słowne" w wykonaniu Uczniów oraz Nauczycieli	Artystyczny	Dyrekcja, zespół humanistyczny	Uczniowie klasy I - VI OSM i PSM II st., Rodzice, Grono Pedagogiczne
26		Czy trema jest potrzebna ? - warsztaty	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Psycholog	Uczniowie klas OSM I i II st , wg potrzeb

27	Listopad	Dzień Patrona - 31-lecie nadania Szkole imienia Artura Rubinsteina - Koncert słowno-muzyczna - koncert uczniów I st.	Artystyczny społeczny psychiczny	Dyrekcja, Kierownicy sekcji, zespół humanistyczny	Uczniowie klas 5-8 OSM I st.
28		Akcja "Dar dla psiska ze schroniska	Społeczny	Nauczyciele świetlicy	Uczniowie klas 1-3 OSM I st
29		Regionalne Warsztaty Kompozytorskie i Aranżacji - prowadzenie - prof. dr hab. H.Kulenty-Majoor	Artystyczny	Dyrekcja	Nauczyciele teorii i instrumentu
30		Obchody Święta Niepodległości w szkole	Społeczny	Sekcja teorii muzyki, wychowawcy	Uczniowie klas 3a, 3b OSM I st.
31		Przedstawienie "Z wizytą w Spoon River"	Psychiczny	Zespół humanistyczny	Klasa V OSM II st.
32		Dzień życzliwości. Przeciwdziałanie nietolerancji i dyskryminacji	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Wychowawcy	Uczniowie kl. OSM I i II st
33		Regionalne Warsztaty Muzyki Kameralnej - Partnerstwo w Muzyce - prowadzenie -dr hab. R. Morawski	Artystyczny	Dyrekcja	Nauczyciele instrumentu
34		Cała Polska czyta dzieciom	Psychiczny	Wychowawca	Rodzice i uczniowie klasy 3a
35		Urodziny biblioteki - Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia	Psychiczny Społeczny	Nauczyciel Biblioteki	OSM I st.
36		"W stronę biografii -spotkanie autorskie z D. Gwizdalanką i J. Ekierem	Psychiczny	Zespół humanistyczny	Uczniowie II st.
37		Uzależnienia nikotyna, dopalacze i inne (wg potrzeb)	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Pedagog	Uczniowie kl 6-8 OSM I st, I- V OSM II st

38	Listopad	Efektywne sposoby uczenia się	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Pedagog	Wg potrzeb
39	Grudzień	"Opowieści różnej treści" - muzyczne interpretacje.	Artystyczny	Dyrekcja, Sekcja fortepianu	Uczniowie szkoły, nauczyciele, rodzice.
40		Mikołajki	Społeczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej	uczniowie klas -1-3 OSM I st
41		Kiermasz Świąteczny	Społeczny	Nauczyciele świetlicy	Uczniowie klas 1-3 OSM I st
42		Wigilie klasowe	Społeczny Duchowy	Wychowawcy	uczniowie OSM I i II st.
43		Witamy w szkole- nasze tradycje , w czym jesteśmy podobni	Społeczny	Pedagog	Uczniowie OSM I i II st
44		Jasełka	Społeczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej	uczniowie klas -1-3 OSM I st
45		Projekt "Bezpieczne Ferie"	Społeczny	Nauczyciel świetlicy	uczniowie klas -1-3 OSM I st
46	Styczeń	Studniówka 2023	Społeczny	Wychowawcy , rodzice	Uczniowie klas VI OSM II st.
47		Dzień Babci i Dziadka	Społeczny	Nauczyciele świetlicy, i edukacji wczesnoszkolnej	uczniowie klasy 1b
48		Czytanie z Mistrzem - M. Jaworski, prof.hab.UAM	Psychiczny	Zespół humanistyczny	Uczniowie OSM II st.
49		Szkolny Bal karnawałowy	Społeczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej, opiekun SU	uczniowie klas -1-3 OSM I st
50		Charytatywny Bal karnawałowy Rady Rodziców	Społeczny	Rada Rodziców	Rodzice i zaproszeni Goście
51		"W karnawałowym nastroju" - muzyka popularna i rozrywkowa w Tow. Muzycznym im. I.J.Paderewskiego	Artystyczny	Sekcja fortepianu	Uczniowie różnych sekcji, rodzice, nauczyciele
52		Stres – sposoby i techniki jego redukcji.	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Psycholog	Wg potrzeb

53	Luty	"Wyślij pączka do Afryki" - Akcja charytatywna w Tłusty Czwartek	Społeczny	Opiekun wolontariatu, nauczyciel – katecheta	cała Społeczność szkolna
54		Pancake Day	Społeczny	Zespół języków obcych	Uczniowie klas 1-8 OSM I st
55		Muzyczna frazeologia w ramach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego	Psychiczny	Zespół humanistyczny	Uczniowie OSM I i II st.
56		Turniej folklorystyczny	Społeczny Artystyczny	Sekcja teorii	uczniowie kl. 6 i 8 OSM I st, kl.II OSM II st
57		Komunikacja rówieśnicza - warsztaty	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Wg potrzeb
58	Marzec	Dzień Kobiet	Społeczny	Nauczyciele biblioteki	uczniowie klas OSM I i II st.
59		Savoir vivre w szkole i po szkole	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Wychowawcy	Uczniowie kl. OSM I i II st
60		Konkurs Poezji i Prozy w j. angielskim i niemieckim	Psychiczny	Zespół Języków Obcych	Uczniowie 4-8 OSM I st., uczniowie OSM II st.
61		Szkolenie Ogólnopolska MasterClass	Psychiczny	Dyrekcja	Pedagodzy i Uczniowie
62		Święto liczby π , Konkurs Kostki Rubika	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych Społeczny psychiczny	Zespół matematyczno – przyrodniczy	OSM I st. I OSM II st.
63		„Solista w odmiennym roli” – Koncert uczniów klas fortepianu dodatkowego.	1.Opieka psychologiczna – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych	Sekcja fortepianu	Wybrani uczniowie fort. dodatkowego, nauczyciele uczący przedmiotu i rodzice.
64		Konkurs literacko-plastyczny "Wiosenna Łąka"	Psychiczny	Nauczyciele świetlicy	Uczniowie klas 1-3 OSM I st
65		Witamy Wiosnę wesołym korowodem	Społeczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej	Uczniowie klas 1-3 OSM I st

66	Marzec	Niebieska karta – szkolenie dla nauczycieli	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Pedagog	Nauczyciele
67		Cyberprzemoc. Odpowiedzialność karna nieletnich	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	wychowawcy, pedagog	Uczniowie OSM II. 5-8 OSM I st
68	Kwiecień	Konkurs recytatorski im. S.Błaszczuk-Teski	Psychiczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej, humanistyczny, nauczyciele świetlicy, pedagog	Uczniowie klas 1-3 OSM I st
69		Umiem być odpowiedzialny – bezpieczeństwo moje i innych.	2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Wychowawcy	Uczniowie OSM kl. I i II
70		Akcja Żonkile - rocznica powstania w Getcie Warszawskim	Społeczny	Nauczyciele biblioteki	Uczniowie OSM I i II st.
71		Konkurs Memory Mater	Psychiczny	Zespół języków obcych	Uczniowie klas 4-8 OSM I st.
72		Spektakl Teatralny - Teatrzyk "Takt"	Społeczny	Opiekun koła teatralnego	Uczniowie klas 1-3 OSM I st
73		Koncert 1-2-3 Maja	Społeczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej i nauczyciele rytmiki	uczniowie kl. 1a, 1b, 2a OSM Ist.
74		Komunia Święta - klasy 3a, 3b	Duchowy	Nauczyciel – katecheta	uczniowie i rodzice 3a, 3b
75	Maj	Pożegnanie Absolwentów	Społeczny	Dyrekcja szkoły	Uczniowie - absolwenci II st.
76		Dzień Mamy - występy dzieci	Społeczny	Zespół edukacji wczesnoszkolnej	Rodzice, uczniowie klasy 3a i 3b
77		Profilaktyka czerniaka	Zdrowie , Fizyczny	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Uczniowie II st OSM , 6-8 OSM I st
78		Majówka na trawie	Zdrowie , Fizyczny	Wychowawcy	Uczniowie OSM I i II st
79	Czerwiec	Ananasy z Trzeciej Klasy	Społeczny	Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej	Rodzice i uczniowie klasy 3a
80		Karta rowerowa	Zdrowie	Zespół matematyczno – przyrodniczy	Kl 4-6 OSM I st
81		Projekt "Bezpieczne Wakacje"	Zdrowie	Nauczyciel świetlicy , wychowawcy	Uczniowie OSM I i II st

83	Ewaluacja sytuacji wychowawczo- profilaktycznej uczniów	1.Opieka psychologiczno – pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych 2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych , aspołecznych, przemocowych	Zespół wychowawczo- profilaktyczny	Uczniowie OSM I st, OSM II st
----	--	---	---------------------------------------	-------------------------------

6. Plan ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego do wykonania pod koniec roku szkolnego 2022/23

Ewaluacja programu będzie opierała się na następujących działaniach:

- Badania sondażowe,
- Obserwacje prowadzone przez nauczycieli, wychowawców, rodziców oraz specjalistów szkolnych
- Analiza dokumentacji szkoły
- Analiza działań interwencyjnych specjalistów szkolnych

Ewaluacja zostanie przeprowadzona na przełomie maja i czerwca 2023 roku. Odpowiedzialny : Zespół wychowawczo – profilaktyczny